

studier, og at det økonomiske grundlag herfor er sikret, og ligeledes, at man vil efteruddanne lærere, f.eks. på holocaustcentret Yad Vashem i Israel. Dette center, Yad Vashem, besøgte jeg selv i 1993 sammen med en række jøder, der fejrede 50-året for redningen af hundredvis af jøder, der blev sejlet fra Danmark til Sverige i 1943.

Det var en utrolig stor oplevelse at besøge dette center og høre om og se dette unikke sted. Man gik rundt på en bro, som om man var ude i rummet. Det var mørkt, og der var 1½ million – siger og skriver en million fem hundrede tusinde – stjerner omkring én: en stjerne for hvert barn, der havde mistet livet i nazisternes kz-lejre under Anden Verdenskrig i Europa. Stjernerne blinkede og mindede os om disse børn. Kontinuerligt blev børnenes navn, alder og hjemsted læst op. Disse 1½ million børn blev berøvet livet, inden de rigtig fik lov at leve. Deres eneste forbrydelse var, at de var jøder.

Det var en meget stærk oplevelse for mig at gå der, og jeg glemmer det aldrig.

Sådanne centre er der brug for, og jeg ser frem til, at vi får et holocaustcenter i Danmark, så vi kan fortælle den opvoksende generation her om denne del af Europas og jødernes historie. De skal høre og se, så de ved det, og så det aldrig skal ske igen.

I den forbindelse er der i den senere tid desværre dukket informationer op om, at visse danskere deltog i dette sorte kapitel af Europas historie og hjalp den tyske værnemagt på forskellig vis. Dette må og skal vi have undersøgt. Derfor skal vi have åbnet vore arkiver også fra krigens tid.

Vores nuværende arkivlov fastsætter en del regler inden for dette område, og praksis viser, at adgangen til de historiske kilder er for besværlig.

Dette problem skrev Leif Larsen også en kronik om i Politiken, og her kalder han vores nuværende arkivlov for en arkivlov fra enevældens tid, og han siger, at en ny debat er på vej om danmarkshistorien i vort århundrede. Problemet er bare, at vi stadig væk ikke har en arkivlov, der åbner alle døre for netop denne periode. Og der er historikere, som f.eks. professor Niels Thomsen, leder af Historisk Institut på Københavns Universitet, som i et brev til Folketinget har betegnet den nuværende arkivlov som en lov fra enevældens tid. Andre har kaldt arkivloven for en lukningslov, bl.a. fordi meget af det materiale, Rigsarkivet opbevarer

for ministerier og styrelser, er hemmelig-stemplet i 60, 80 og 100 år. Så vidt denne artikel.

Så der er stadig lang vej igen, for hver sten er vendt i Danmark i denne vigtige historiske periode.

Som modpol til Danmark kan nævnes USA, der har en meget mere liberal holdning til dette spørgsmål. Her har man regler om 25 år for det meste materiale, og adskillige danske forskere har da også i USA's arkiver fundet væsentlige dokumenter om Danmarks udenrigspolitik, mens de relevante danske myndigheder ikke har villet give adgang til kopier af de selv samme dokumenter herhjemme. Det virker ikke rimeligt og slet ikke nutidigt.

Så Kristeligt Folkeparti ser egentlig hr. Søren Søndergaards forslag som mest præcist omkring arkivloven og kan egentlig stemme for begge forslag til vedtagelse, men vi vil så vælge at stemme for regeringens og en række andre partiers forslag, da det tager flere områder med og yderligere indeholder nogle vigtigere initiativer på området.

Kim Behnke (FRI):

Et meget vigtigt led i et demokrati er, at de arkiver, der findes over, hvad der foregår hos myndighederne, er åbne. Adgang til arkiver er værn mod magtmissbrug. Adgang til arkiver er værn mod korruption. Adgang til arkiver er værn mod folkeforfølgelse.

Da vi blev spurgt, om vi ville være medfor-slagsstillere under dagens debat, sagde vi naturligvis ja. Og efter at Holocaustkonferencen i Stockholm var forbi, og vi fik budskabet om, at nu ville de danske arkiver fra krigens tid blive åbnet, betragtede vi det som et fantastisk gode skridt i den rigtige retning. For bladrer vi lidt tilbage til Folketingssamlingen 1991-92, så var der på daværende tidspunkt et forslag til lov om offentlige arkiver til behandling i Folketinget. Det lovforslag havde to elementer – det havde mange, men i den her forbindelse to væsentlige elementer – og det ene var, at den generelle tidsfrist blev sænket fra 50 til 30 år, men til gengæld skete der så desværre også det, at 50-års-fristen for visse sager blev forlænget til en 80-års-frist.

På daværende tidspunkt var jeg sammen med SF's ordfører Gert Petersen med til at stille et ændringsforslag, men det blev altså desværre nedstemt i Folketinget, og så fik vi 80-års-fristen.